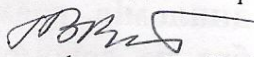

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра радіомовлення і телебачення

Затверджено

на засіданні кафедри радіомовлення і
телебачення факультету журналістики
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020р.)

Завідувач кафедри В. В. Лизанчук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«Журналістська майстерність»,

що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»

першого освітнього рівня вищої освіти

для студентів IV курсу (VII семестр) із спеціальності 061 Журналістика

Львів - 2020 р.

СИЛАБУС
з курсу «Журналістська майстерність»
2020/2021 навчального року для студентів IV курсу, VII семестр

Назва курсу	«Журналістська майстерність»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра радіомовлення і телебачення.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 Журналістика
Викладачі курсу	Білоус Оксана Михайлівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент; Дворянин Парасковія Ярославівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент; Борис Леся Романівна, асистент; Калинів Андрій Любомирович, асистент; Павлик Мар'ян Тарасович, асистент; Подедворний Тарас Володимирович, асистент; Табінський Ярослав Ігорович, асистент.
Контактна інформація викладачів	(032) 239-47-64 ; (032) 239-40-30 , kafradioiteleb@ukr.net , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 308, 310
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди о 15 год: Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 308,310
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/course/zhurnalistska-majsternist-3
Інформація про курс	Вивчаючи цей курс, студенти практично опановують теоретичні знання про природу аналітичних радіо- і тележанрів, порівнюючи їх з аналітичними газетними жанрами. Готують і записують у навчальній телерадіостудії проблемні радіо- і телевізійні коментарі, зосереджуючись на особливостях методики їх підготовки, тематиці і змістовому наповненні. Адаже у коментарях розглядають важливі соціально-політичні проблеми, які стосуються інтересів великої кількості людей, досліджують, розтлумачують широку панораму суспільних подій, діяльності партій, уряду,

	визначних осіб. Цінність коментаря у свіжості думки, оригінальності суджень і висновків, точності й образності слова і зображення.
Коротка анотація курсу	Курс «Журналістська майстерність» є вибірковою дисципліною із спеціальності «Журналістика» для освітньої програми «Журналістика» першого освітнього рівня, яку викладають для студентів IV курсу у VII семестрі 2020/2021 навчального року в обсязі 2 кредити (48 год. лабораторних занять і 12 год. самостійної роботи)
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Журналістська майстерність» є поглиблене опанування студентами природи аналітичних телевізійних- і радіожанрів, зосереджуючись на методиці підготовки проблемних коментарів. Адже, коментування – це обмірковування, пояснення, тлумачення, осмислення найскладніших життєвих пролем. У коментарі подається погляд на тему, що була вже представлена в медіа. У ньому студенти інтерпретують та оцінюють події, висловлені дуки, розкривають певну позицію. У коментарі не лише зіставляють погляди, а й показують та пояснюють передісторію і контексні зв'язки. У зв'язку з тим, що коментар такий жанр, який спирається на погляди, тому студенти вчать чітко висловлювати думки. Адже найбільша вада коментарів – це нудне розжовування загальновідомих істин і тенденційне, зацікавлене, однобічне тлумачення подій. Тому на лабораторних заняттях студенти поглиблено опановують методикою підготовки проблемних коментарів.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Багмут А. І., Бровченко Т.О., Борисюк І.В., Олійник Г.П Інтонаційна виразність звукового мовлення засобів масової інформації . – К., 1994. – С 48-64. 2. Бараневич Ю.Д. Жанры радиовещания. Киев-Одесса. – 1978. – С.23-28. 3. Білоус О. Методичні засади підготовки і проведення інтерв'ю // Телевізійна і радіожурналістики (Історія, теорія, практика: погляд у майбутє). – Львів, 1999. - Вип. 2 – С. 129-138. 4. Зубанич Ф. Діалоги серед літа. – К., 1982. – 262 с. 5. Летунов Ю. Время. Люди. Микрофон. М., 1974. – С. 91-125. 6. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник.

	<p>– К.; Знання, 2006. – С. 234-264.</p> <p>7. Минков М. К проблеме жанров в радиовещании. – М., 1973. – С. 3-53.</p> <p>8. Миронченко В. Я. Диалогічні жанри радіомовлення. – К., 1978. – С 5-32.</p> <p>9. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення. – К., 1996. – С. 123-258.</p> <p>10. Миронченко В.Я. Радіоновина з погляду сучасності // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С.168-184.</p> <p>11. Радиорепортаж. – М., 1967. – 78с.</p> <p>12. Тівіков П. Інтерв'ю: можливості жанру та секрети майстерності // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С 130-135.</p> <p>13. Томан Іржі. Мистецтво говорити. – К., 1982. – 262с.</p> <p>14. Федоришин В. Записки радіожурналіста: така наша робота. – Хмельницький, 2002.</p> <p>15. Федотова Л. Становление репортажа на радио // Вест. Моск. ун-та. Сер. 11. Журналистика. – 1967. – №6. – С. 16-18.</p> <p>16. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики / Пер. со швед. Вероники Менжун. – М., 1999.</p> <p>17. Чирва А. Лід у сучасній новині // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С.79-81.</p> <p>18. Шалайський О. Репортаж – рідкісний жанр української журналістики // Техніка репортажу. – К., 2000.</p> <p>19. Штейніков С. Теоретичні підходи до з'ясування природи та походження інформації // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С. 174-177.</p> <p>20. Щербатюк В. Радиорепортаж. – М., 1970. – 97с.</p> <p>21. Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики. – М., 1976.</p>
Тривалість курсу	60 год.
Обсяг курсу	48 год. лабораторних занять і 12 год. самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <p>- головні засади творчого процесу журналіста;</p> <p>- критерії поділу журналістських творів на жанри;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - суть аналітичного способу відображення дійсності; - призначення, жанрові особливості, різновиди аналітичних жанрів, зокрема радіокореспонденції, радіокоментаря, радіо бесіди, радіоогляду та вимоги до них; - призначення і жанрові особливості телевізійного- і радіокоментаря; - вимоги до коментаря; - різновиди телевізійних- і радіокоментарів; - особливості методики підготовки розширених, коротких, оперативних (конкретно-подієвих) і проблемних телевізійних- і радіокоментарів; - фактори впливу засобів масової комунікації на створення й утвердження українського інформаційного простору; - найважливіші змістові аспекти просвітницької пропаганди засобами масової комунікації сутності Української Національної Ідеї державотворення і формування у людей почуття патріотизму, національної гідності, громадянської мужності. <p style="text-align: center;">Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на основі зіставлення аналітичних та інформаційних телевізійних- і радіожанрів письмово схарактеризувати спільне та відмінне у способах відображення дійсності; - записати на аудіовідеоносій аналітичні телевізійні- і радіоматеріали (телевізійні матеріали), проаналізувати їх і написати на них рецензію; - окреслити особливості методики підготовки телевізійних- і радіожанрів: кореспонденції, коментаря, бесіди, і огляду; - підготувати телевізійний- або радіокоментар, записати його на звуконосій, взяти участь в обговоренні коментарів своїх колег на лабораторному занятті; - поглиблюючи набуті знання на III курсі, готувати студентські передачі для «Franko TV»; - крім інформаційних жанрів студенти будуть вміти створювати для «Franko TV» матеріали аналітичних телевізійних- і радіожанрів
Ключові слова	Аналітичні жанри, коментар, методика підготовки коментаря, професійна майстерність, функція проблемного коментаря.
Формат курсу	Очний

Форми навчання	З'ясування на лабораторному занятті сутності аналітичних жанрів і зокрема проблемного коментаря, детальний розгляд методики створення коментаря, запис коментарів у навчальній телерадіостудії, обговорення їх і написання рецензій на студентські коментарі.		
Теми	Подано у формі «Схеми курсу»		
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру – комбінований. Оцінка складається із кількості балів, набраних під час першого і другого модулів та поточного контролю за теоретичні і практичні знання.		
Пререквізити	Опанування цього курсу пов'язано з вивченням дисциплін «Телевізійна комунікація: теорія і новітні практики», «Радіокомунікація: теорія і новітні практики», «Основи культури усного публічного мовлення», «Основи дикторської майстерності».		
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Студнти будуть опрацьовувати рекомендовану літературу, слухатимуть радіокоментарі, дивитимуться телевізійні коментарі, готуватимуть власні проблемні коментарі, будуть записувати у навчальній телерадіостудії, обговорюватимуть на лабораторному занятті та писати на них рецензії.		
Необхідне обладнання	Під час створення проблемних коментарів студенти будуть використовувати технічні засоби навчальної телерадіостудії кафедри радіомовлення і телебачення.		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою .		
	Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою Екзамен
	A	90–100	5 відмінно
	B	81–89	4 дуже добре
	C	71–80	
	D	61–70	3 задовільно
	E	51–60	
	FX	21-50	2 незадовільно
	F	0-20	2 незадовільно (без права перездачі)
	Навчальний модуль "Журналістська майстерність" оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Він складається з 2-х змістових модулів. Кожний змістовий		

модуль – по 24 лабораторних занять і по 6 год. самостійної роботи.

Передбачено **поточний, модульний та підсумковий контроль (іспит).**

Підсумкові знання студента за семестр можуть бути оцінені **максимально 100 балами.**

Впродовж семестру студент може набрати **максимально 50 балів.**

Під час іспиту студент також може набрати **максимально 50 балів.**

Поточний контроль та оцінювання.

Під час поточного контролю студент може набрати **10 балів.**

Відвідування лабораторних занять – **2 бали.**

Вибір теми проблемного коментаря – **до 3 балів.**

Запис у студії проблемного коментаря – **до 3 балів.**

Письмова рецензія на проблемний коментар – **2 бали.**

Перший модульний контроль та оцінювання.

Під час першого модульного контролю студент може набрати **максимально - 20 балів.**

За знання методики підготовки проблемного коментаря – **до 4 балів;**

За вибір теми проблемного коментаря, опрацювання потрібної літератури і добір фактів – **до 8 балів;**

За вчасне написання першого варіанту проблемного коментаря – **до 8 балів.**

Другий модульний контроль та оцінювання

Під час другого модульного контролю студент може набрати **максимально 20 балів.**

За підготовку остаточного варіанту проблемного коментаря – **до 8 балів.**

Запис у навчальній телерадіостудії і монтаж проблемного радіокоментаря – **до 6 балів;**

Рецензування проблемного коментаря – **до 8 балів.**

Загальний підсумок теоретичних знань і практичних вмінь за семестр може **становити 100 балів.**

Оцінка "**відмінно**" (90-100 балів) виставляється студентові за практичне виконання таких навчально-журналістських завдань:

	<ul style="list-style-type: none"> - кваліфіковано підготовлений коментар: важлива, цікаво розроблена тема, грамотний, логічний виклад матеріалу, емоційна мова, словникове багатство; - професійно підготовлена студентська навчальна передача для «Franko TV»: суспільно-важливі теми, жанрова палітра, належне музичне оформлення; - ґрунтовно написана рецензія на проблемний коментар, підготовлений студентом. <p>Оцінка "дуже добре", "добре" (71- 89 балів) виставляється студентові за практичне виконання таких навчально-журналістських завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - добре підготовлений проблемний коментар: важлива і добре розроблена тема, грамотний, логічний виклад матеріалу, дохідлива мова, словникове багатство; - професійно підготовлена студентська навчальна передача для «Franko TV»: суспільно важливі теми, жанрова палітра, належне музичне оформлення; - добре написана рецензія на проблемний коментар, підготовлений студентом. <p>Оцінка "задовільно" (51-70 балів) виставляється студентові за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> - належно не розроблена тема проблемного радіокоментаря, поверховий зміст, бідна мова, розхристана оповідь; - будь-як підготовлена студентська навчальна програма для «Franko TV»; - поверхово написана рецензія на проблемний коментар. <p>Оцінка "незадовільно" (до 50 балів) виставляється студентові, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студент впродовж семестру не виконав жодного завдання.
<p>Питання до екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суть аналітичного методу дослідження в журналістиці. 2. Аналіз і синтез. 3. Цінність радіокоментаря в контексті осмислення проблем українського державотворення. 4. Порівняльна характеристика коментарів у пресі, на радіо і телебаченні.

5. Тематика телевізійних- і радіокоментарів з питань освіти, науки, культури.
6. Оригінальність суджень і висновків, точність і образність слова.
7. Науковий підхід до вивчення і осмислення фактів, подій, явищ.
8. Вада коментарів: нудне повторення загальновідомих істин, тенденційне, зацікавлене, однобічне тлумачення подій.
9. Незаперечність фактів, про які мовиться в коментарі.
10. Позиція автора в телевізійному- і радіокоментарі.
11. Професійні якості телерадіокоментатора.
12. Органічна єдність образного і аналітичного мислення
13. Мовне питання в Україні – важлива тематика коментарів.
14. Мова – константа державної самодостатності, самобутності, самоцінності, оригінальності.
15. Мова – знаряддя думання і мовлення журналістів.
16. Україноцентризм – основа журналістської творчості.
17. Осмислення в коментарях головного складника національної ідентичності – правдивої історії України;
18. Авторське «Я» в телевізійному- і радіокоментарі.
19. Структура телевізійного- і радіокоментаря.
20. Особливості методики підготовки телевізійного- і радіокоментаря.
21. Покликання українського телерадіожурналіста.
22. Сутність конструктивної, державотворчої позиції журналіста.
23. Висвітлення у телевізійних- і радіокоментарях синкретизму української національної культури у неподільності Істини, Краси, Добра.
24. Розвінчання антиукраїнської агресивної політики у телерадіокоментарях.
25. Телерадіожурналіст і суспільство.
26. Захист національних інтересів, висвітлення позитивного образу українця та України в телевізійних радіокоментарях.
27. Плюралізм думок в телевізійних- і радіокоментарях.
28. Професійна етика, національні та загальнолюдські

	цінності в телерадіожурналістській комунікації.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання студентами якості викладання дисципліни «Журналістська майстерність» надамо після завершення курсу.

СХЕМА КУРСУ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

Змістовий модуль 1. Аналітика в теле- і радіожурналістиці

Тема 1. Творімо, щоби пишатися надійністю національного дому

(4 години)

1. Поняття «аналізу» в телерадіожурналістиці.
2. Поняття «синтезу» в телерадіожурналістиці.
3. Особливості аналітичних теле- і радіожанрів.
4. Функція проблемних теле- і радіокоментарів.

Аналітика – складне і суперечливе явище. Аналіз і синтез. Призначення аналітичних жанрів. Особливості підготовки коментаря для преси, радіо і телебачення з проблем розбудови й утвердження Української держави. Цінність коментаря: оригінальність суджень і висновків, точність і образність слова; вада коментарів: нудне розповсюдження загальновідомих істин, тенденційне, зацікавлене, однобічне тлумачення подій.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(4 години)

1. Суть аналітичного методу дослідження в журналістиці.
2. Аналіз і синтез.
3. Цінність радіокоментаря в контексті осмислення проблем українського державотворення.
4. Порівняльна характеристика коментарів у пресі, на радіо і телебаченні

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Жанры радиовещания. – К.: Одесса, 1978.
2. Гоян О. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підруч. – 2-ге вид., допов. – К.: Веселка. – 2004. – 245 с.
3. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: Навч. посіб. – Вид. 3-тє, доповн. – Львів: ПАІС, 2009. – 224 с.
4. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці. – 2-ге вид., доп. – Львів, 1997.

5. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К.: Критика, 2010. – С. 188-289.
6. Лизанчук В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 212-304.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. -К. : Знання, 2006.- 628 с.+ компакт-диск.
8. Скуленко М. Телевізійний коментар: суть, специфіка, різновиди // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – К., 1997. – Вип. 2.

Самостійна робота

(2 години)

Студенти опрацьовують рекомендовану літературу. Аналізують записані на звуконосій аналітичні теле- і радіоматеріали. Виокремлюють проблемні коментарі, звертають увагу на тематику і майстерність коментування. Зіставляють радіо- і телекоментарі, обдумують теми своїх коментарів.

Тема 2. Утверджуємо уніфіковану національно-освітнянську і гуманістичну політику.

(4 години)

1. Жанрові ознаки телевізійних і радіокоментарів.
2. Різновиди телевізійних і радіокоментарів.
3. Структура телевізійних- і радіокоментарів.
4. Науковий підхід до коментування національно-освітніх і гуманітарних процесів.

Вимоги до коментаря: обґрунтованість тверджень, аргументованість доведення, тактовність, толерантність викладу думки. Притаманність елементів наукового підходу до вивчення події, явища, політико-ідеологічних, соціально-економічних, національно-культурних, освітянсько-педагогічних процесів.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(4 години)

1. Тематика радіокоментарів з питань освіти, науки, культури
2. Оригінальність суджень і висновків, точність і образність слова
3. Науковий підхід до вивчення і осмислення фактів, подій, явищ
4. Вада радіокоментарів: нудне повторення загальновідомих істин, тенденційне, зацікавлене, однобічне тлумачення подій.

Рекомендована література:

1. Дмитровський З. Є. Телебачення у дзеркалі преси (на матеріалах українських газет кінця ХХ-початку ХХІ ст.): Монографія. – Львів: ПАІС, 2007. – 220 с.
2. Дмитровський З. Є. Вербально-візуальні особливості телепубліцистики. – Львів, 2005. – 36 с.
3. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: Підручник. – К.: Нора-Друк, 2006. – 320 с.
4. Лизанчук В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 212-304.
5. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. – К.: Знання 2006. – 628 с. +компат-диск.
6. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт: Вибрані медіа дослідження. – Х.: Прапор, 2008. – С. 17-154.
7. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. – Львів: ПАІС, 2004. – 312 с.
8. Рендол Девід. Універсальний журналіст / Пер. з англ. М. Марченко, літ. ред. І. Огієнко. – К., 2007. – 150 с.

Самостійна робота

(2 години)

Осмысливши вимоги до пролемного радіокоментаря: обґрунтованість тверджень, аргументованість доведення, тактовність, толерантність викладу думки, студенти пропонують свої теми проблемного радіокоментаря. Привертають увагу до політико-ідеологічних, соціально-економічних, національно-культурних, освітянсько-педагогічних процесів.

Тема 3. Переконлива сила коментаря.

(4 години)

1. У чому полягає переконлива сила телевізійного- і радіокоментаря.
2. Особливість коментування зовнішньополітичних фактів, подій, явищ.
3. Особливість коментування внутрішньополітичних фактів, подій, явищ.
4. Вимоги до стилю коментування.

Переконлива сила коментаря – у незаперечних фактах, які розкривають суть явища, у глибокій аргументованості авторських думок. Зрозумілість позиції коментатора забезпечує зрозумілість викладу. Органічна єдність творчого процесу базується на певних навичках аналітичного мислення. Теле- і радіокоментатор повинен володіти даром слова, журналістським і літературним чуттям, приємним тембром голосу, говорити розбірливо, розповідати образно, захоплено, переконливо.

Питання для дискусії на лабораторному занятті (4 години)

1. Незаперечність фактів, про які мовиться в телевізійному- і радіокоментарі.
2. Авторське «Я» в теле- і радіокоментарі.
3. Професійні якості телевізійного і радіокоментатора.
4. Органічна єдність образного і аналітичного мислення.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Жанры радиовещания: Проблемы становления, формирования, развития. – Киев-Одесса, Одесса, 1978.
2. Ведучий у практиці сучасного радіомовлення (збірник навчально-методичних матеріалів) / Упорядник збірника проф. Миронченко В. Я. – К., 2006. – 91 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. - Львів: ПАІС, 2008. - 276 с.
4. Кузнецова О. Д. Професійна етика журналістів: Посібник: 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2007. – 246 с.
5. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К.: Критика, 2010. – С. 188-289.
6. Лизанчук В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 212-304.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. – К.: Знання 2006. – 628 с. +компат-диск.
8. Сербенська О. А. Бабенко В. В. Основи телетворчості: Практикум. – Львів: ПАІС, 2007. – 112 с.

Самостійна робота

(2 години)

Остаточне визначення студентами тем коментарів, які вони будуть писати. Опрацьовують потрібну літературу, добирають факти, думки авторитетних людей, які можна процитувати. Студенти набувають уміння поєднувати образне й аналітичне мислення.

Змістовий модуль 2. Тлумачення, роз'яснення, аналіз подій і думок.

Тема 4. Катехизис українського телевізійного і радіожурналіста

(3 години)

1. Національно-громадянські і морально-духовні засади творчості журналістів.
2. Українська мова – своєрідне втілення духовної влади теле- і радіожурналістів.

3. Мовне обличчя телевізійних- і радіоканалів України.
4. Концептуальні засади утвердження української мови в телевізійному і радіоефірі.

Тематика коментарів. Осмислення журналістами мовного питання в Україні, адже мова формує націю, нація будує державу, держава покликана берегти мову, бо мова – це константа державної самодостатності, самобутності, самоцінності, оригінальності. Мова – це знаряддя думання, нервова система державного організму, матеріалізована свідомість, утвердження найважливішого морально-психологічного явища – україноцентризму.

Питання для дискусії на лабораторному занятті (3 години)

1. Мовне питання в Україні – важлива тематика телевізійних і радіокоментарів.
2. Мова – константа державної самодостатності, самобутності, самоцінності, оригінальності.
3. Мова – знаряддя думання і мовлення телевізійного і радіожурналістів.
4. Україноцентризм – основа журналістської творчості.

Рекомендована література:

1. Горбачук В. Барви української мови. – К.: Видавничий дім «КМ АCADEMIA», 1997. – 272 с. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич: Видавничча фірма «Відродження», 1994. – 218 с.
2. Кубайчук В. Хронологія мовних подій в Україні: зовнішня історія української мови. – К.: «К.І.С.», 2004. – 176 с.
3. Лизанчук В. Інформаційна безпека України: підручник / В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 728 с.
4. Лизанчук В. В. Творімо разом Україну! Монографія. – Львів: ПАІС, 2009. – 452с.
5. Масенко Л. (У)мовна (У)країна: Популярне видання. – К.: Темпора, 2007. – 88 с.
6. Мова державна – мова офіційна: Матеріали наукової конференції. – К.: Всеукраїнське товариство «Просвіта», 1995. – 176 с.
7. Огієнко І. І. Наука про рідномовні обов'язки. – Львів: ВАТ «БІБЛЬОС», 2001. – 60 с.
8. Сербенська О. А. Голос і звуки рідної мови / О. Сербенська. – Львів: Априорі, 2020. – 280с.

9. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: Док і матеріали / Упоряд.: Л. Масенко та ін.. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 399 с.
10. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (Науково-навчальне видання): [монографія]. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. – 328 с. +компакт-диск.

Самостійна робота

(2 години)

Студенти добирають публікації з газет і журналів, радіо- і телепередач з питань мовної політики в Україні, антиукраїнської московської інформаційної агресії. Осмислюють проблеми функціонування української мови в теле- і радіоефірі, особливості розвитку культури, духовності з позиції україноцентризму.

Тема 5. Національна ідентичність – фундамент розвитку української України

(3 години)

1. Поняття «національна ідентичність».
2. Питання української національної ідентичності в телевізійних- і радіокоментарях.
3. Правдива історична пам'ять – головна складова української національної ідентичності.
4. Інформаційно-психологічна агресія Російської Федерації проти України.

Осмислення в аналітичних жанрах, зокрема коментарях головного складника національної ідентичності – правдивої історії України. Думки визначених мислителів – від Свіфта до Джорджа Орвелла: той, хто контролює минуле, той визначає й майбутнє. Очщення з допомогою ЗМК історичної пам'яті від міфів, брехні, утвердження правди як духовного поняття. Висвітлення проблеми утвердження української національної ідентичності в телевізійних і радіокоментарях.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(3 години)

1. Осмислення в теле- і радіокоментарях головного складника національної ідентичності – правдивої історії України;
2. Авторське «Я» в телевізійному- і радіокоментарі;
3. Структура телевізійного- і радіокоментаря;
4. Особливості методики підготовки телевізійного- і радіокоментаря.

Рекомендована література:

1. Білоус О. Російська гібридна війна спрямована на знищення української ідентичності / О. Білоус // Українська літературна газета. – 2020. – 31 липня.
2. Вовканич С. Інформація, інтелект, нація. – Жовква, 1999. – 416 с.
3. Гринів О. Україна і Росія: партнерство чи протистояння? (Етнополітологічний аналіз). – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1996. – 384 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. - Львів: ПАІС, 2008. - 276 с.
5. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К.: Критика, 2010. – С. 188-289.
6. Лизанчук В. Визначальна сила національної ідентичності / В. Лизанчук // Інформаційна безпека України: підручник /В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – С. 375-416.
7. Лизанчук В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 212-304.
8. Лизанчук В. В. Не лукавити словом. – Львів, 2003. – 560 с.
9. Павличко Д. Українська національна ідея: Статті, виступи, інтерв'ю. Документи. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи». 2004. – 771с.
10. Розумний М. Національна ідея: відкритість новому і світу як інтеграційний орієнтир українського суспільства // Україна на шляху до Європи / Упоряд. : В. І. Шкляр, А. В. Юричко. – К.: Етнос, 2006. – С. 395-409.
11. Чічановський А. Національна денржава та її засоби масової комунікації у глобалізованому світі // Україна на шляху до Європи / Упоряд.: В. І. Шкляр, А. В. Юричко. – К.: Етнос, 2006. – С. 213-225.

Самостійна робота

(1 година)

Опановуючи журналістських фах, студенти самостійно поглиблюють свої знання з історії України, геноциду, етноциду і лінгвоциду української нації. Вчать утверджувати правду як духовне поняття. У різних формах висвітлюють в коментарях проблеми утвердження української національної ідентичності.

Тема 6. Громадянська відповідальність працівників телебачення і радіомовлення

(3 години)

1. Соціальне покликання телевізійних і радіожурналістів.
2. Свобода слова і відповідальність журналіста.

3. Поняття «національна честь журналіста» за висловом Єгена Сверстюка.
4. Телевізійний- і радіокоментар в контексті формування індивідуальної і громадської думки.

Відповідальність журналіста за змістове наповнення слова і відеозображення в ефірі. Сутність конструктивної, державотворчої позиції журналіста. Синкретизм української національної культури у неподільності Істини, Краси і Добра. Духовна анемія, аморальність, нігілізм, космополітичний інтернаціоналізм – шлях до культурно-ціннісного розброєння, національного здичавіння, всеукраїнського цинізму. Покликання журналістів – культивувати у суспільстві морально-духовний клімат, національні ідеали, патріотичні почуття, громадянську мужність.

Питання для дискусії на лабораторному занятті (3 години)

1. Покликання українського телевізійного- і радіожурналіста;
2. Сутність конструктивної, державотворчої позиції журналіста;
3. Висвітлення у телевізійних- і радіокоментарях синкретизму української національної культури у неподільності Істини, Краси, Добра;
4. Розвінчання російської антиукраїнської агресивної політики.

Рекомендована література:

1. Бабич Н. Небайдужим поглядом: Публіцистика різних років. – Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2008. – 176 с.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навч. посібник /З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. - Львів: ПАІС, 2008. - 276 с.
4. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: Підручник. – К.: Нора-Друк, 2006. – 320 с.
5. Лизанчук В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 212-304.
6. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. – К.: Знання 2006. – 628 с. +компат-диск.
7. Лизанчук В. Синергія журналістського слова і зображення / В. Лизанчук // Так! Я – Українець! Вибрані публікації / В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – С. 175-392.

8. Михайлин І. Л. Журналістика як всевіт: Вибрані медіадослідження. – Х.: Прапор, 2008. – 512 с.
9. Скуленко М. Телевізійний коментар: суть, специфіка, різновиди / М. Скуленко // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1977. – Вип. 2.
10. Штромайер Герд. Політика і мас-медіа / Пер. з нім. А. Орган. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 303 с.

Самостійна робота

(1 година)

Важливою складовою журналістського професіоналізму є формування у студентів почуття відповідальності за мовлене слово і зображення в телерадіоефірі. Під час самостійної роботи (опрацювання навчально-методичної літератури, аналізу радіо- і телепередач, підготовки власних журналістських матеріалів тощо) студенти формують у собі національно-духовні цінності.

Тема 7. Морально-духовна сутність журналістської праці

(3 години)

1. Сутність поняття «моральність й духовність».
2. Принцип довіри до слова і відеозображення.
3. Іван Франко, Іван Огієнко, Степан Сірополко про журналістське покликання.
4. Позиція телевізійного- і радіожурналіста в умовах інформаційно-психологічної і військової агресії проти України.

Журналіст і суспільство. Утвердження правди, високих духовно-моральних цінностей, національних ідеалів, культивування взаємоповаги між людьми різних націй, захист національних інтересів, формування позитивного образу українця та України. Плюралізм, вільнодумство, незалежність ЗМК в демократичних країнах пройняті духом суспільства, інтересами громадян. Функціонування ЗМК в контексті національних, державних, мовно-культурних потреб суспільства, дотримання журналістами норм професійної етики та загальнолюдських норм моралі.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(3 години)

1. Телевізійний та радіожурналіст і суспільство;
2. Захист національних інтересів, висвітлення позитивного образу українця та України в телевізійних і радіокоментарях;
3. Плюралізм думок в теле- і радіожурналістських коментарях;

4. Професійна етика, національні та загальнолюдські цінності в журналістській праці.

Рекомендована література:

1. Вовканич С. Й. Духовно-інтелектуальний потенціал України та її національна ідея. – Львів: Видавництво ЛБА, 2001. – 540с.
2. Вовканич С. Якби ми вчилися соборності, то нині б мали національну державу / С. Вовканич // Свлово Просвіти. – 2016. – 4-10 серп.
3. Дмитровський З. Є. Телебачення у дзеркалі преси (на матеріалах українських газет кінця ХХ-початку ХХІ ст.): Монографія. – Львів: ПАІС, 2007. – 220 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-те вид. - Львів: ПАІС, 2008. - 276 с.
5. Кузнєцова Т. В. Аксиологічні моделі мас-медійної інформації: монографія. – Суми: Університетська книга, 2010. – 304 с.
6. Лизанчук В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 212-304.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. – К.: Знання 2006. – 628 с. +компат-диск.
8. Лизанчук В. Просвітницька і маніпулятивна пропаганда / В. Лизанчук // Інформаційна безпека України: теорія і практика: підручник / В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – С. 579-677.
9. Монастирський В. Обов'язок еліти перед нацією / В. Монастирський // Дзвін. – 2016. - №5. – С. 129-135.
10. Преса і влада: Біла книга про утиски засобів масової інформації та окремих журналістів в Україні. – К.: Видавництво «Журналіст України», 2003. – 176 с.
11. Різун В. В. Теорія масової комунікації: Підручник. – К.: «Просвіта», 2008. – 260 с.
12. Сербенська О. А. Бабенко В. В. Основи телетворчості: Практикум. – Львів: ПАІС, 2007. – 112 с.
13. Темех Н. Д. Українське телебачення і формування духовності молоді: теорія і практика: Навч. посіб. – Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 150 с.

Самостійна робота

(2 години)

Підготовка, запис, прослуховування та обговорення проблемних коментарів, які підготували студенти, є перевіркою їхнього розуміння сутності телевізійної і

радіожурналістської праці, дотримання принципів діяльності телерадіоорганізацій. Адже покликання журналістів – культивувати у суспільстві здоровий морально-духовний клімат, національні ідеали, патріотичні почуття, громадянську мужність.

Склав В. В. ЛИЗАНЧУК